

JAN ANTONÍN BAŤA

ZDROJ MÉ INSPIRACE

MÁM SVŮJ JASNÝ PODNIKATELSKÝ VZOR. JSEM PYŠNÝ, ŽE JSEM PŘED MNOHA LETY VYMĚNIL HENRYHO FORDA, JACKA WELCHE ČI STEVA JOBSE ZA INTELIGENTNÍHO, PRACOVITÉHO, UPŘÍMNÉHO A ODVÁŽNÉHO MORAVÁKA JANA ANTONÍNA BAŤU. VRÁTIL JSEM SE K JEDNODUCHÝM ZÁKLADŮM PODNIKATELSKÉHO ŘEMESLA, KTERÉ ZDÁNLIVĚ KOMPLIKUJE DNEŠNÍ DOBA PLNÁ INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ. PODSTATA VŠAK ZŮSTÁVÁ STÁLE STEJNÁ.

JAK TO ZAČALO

Do podnikání jsem se pustil v roce 1990 a celá devadesátá léta byla pro mne a moji rodinu náročná. Vše se točilo okolo splácení úvěrů, které jsme si museli vzít, abychom ustáli chyby, jež jsme nakupili na začátku našeho podnikatelského života. Metoda učení se na svých vlastních chybách byla drahá, hltal jsem jakékoliv knihy s podnikatelskou tematikou, a ty přicházely postupně stejně jako lidé schopní účinně poradit.

Na konzultanta jsem měl štěstí, zjevil se mi Ivan Bureš, ale na svého literárního podnikatelského hrdinu jsem si musel počkat do chvíle, kdy se mi dostala do rukou knížka *Sága o životě a smrti Jana Baťi a jeho bratra Tomáše*. Přečetl jsem ji během jedné noci. Nemohl jsem spát, ten příval nových překvapivých informací mne stále držel vzhůru. Celý jeho životní příběh se odehrával ve firemním prostředí, které tak miluji, a k tomu ještě v československých reáliích. Hltal jsem příběh moravského podnikatele, který vynikal ve světovém měřítku. Nemohl jsem se dočkat jeho rozuzlení, abych na konci zjistil, že tato story ještě uzavřena není, i když hlavní hrdina je padesát let po smrti. Nebyl to smutek, co jsem cítil po odložení knihy. Cítil jsem velké odhodlání.

S ČÍM JSEM SE NESMÍŘIL

Stejně jako téměř každý v naší zemi jsem i já rodinný klan Baťů zjednodušoval na Tomáše Baťu juniora, který k nám do republiky začínal po roce 1989 jezdit. Dnes už vím, že toto zjednodušení bylo některými lidmi pěstováno záměrně. Hodilo se, že Jan Antonín Baťa byla postava buď neznámá, anebo známá jako zrádce vlasti a kolaborant. Tak jsem ho měl zařazeného pod vlivem komunistické propagandy.

V čem bylo mé odhodlání tenkrát ráno po přečtení první knihy o životě Jana Antonína Baťi?

Nedokázal jsem se smířit s tím, jak jsme odstranili z naší historie a hlavně naší mysli tak výjimečného a úspěšného člověka. Že jsme se sami připravili o tak dobrý příklad. Kolik tisíců českých podnikatelů v té době zápasilo s nevědomostí o byznysu a autentický příklad, jak na to, jim zůstal bohužel utajen.

Nedokázal jsem se smířit s tím, jak tehdejší politika dokázala zničit člověka, kterého otevřeně obdivoval celý obchodní svět a jehož nevýhodou bylo zřejmě to, že byl z naší země. Hledal jsem pro sebe poučení, aby totéž někdy nepotkalo mne, protože politika je součástí našich životů.

Nedokázal jsem se smířit s tím, co všechno dokázali v obchodě naši předkové, lidé stejného založení, jako jsme my, a přesto v době, kdy zpráva z jednoho kontinentu na druhý šla několik týdnů, velmi efektivně řídili svůj obchod okolo celé zeměkoule. Dokázali postavit továrny a celá města v místech, kde nic nefungovalo, a v čase, který se nám, již zlenivělým, zdá být nemožným anebo úsměvným výsledkem budovatelské náklady, která se již nenosí.

ZAČAL JSEM KONAT

Četl jsem další a další knihy, které napsal sám Jan Antonín Baťa. Četl jsem i knihy, co o něm napsali jiní. Některé hledaly pravdu a mezi ty řadím i knihu Bohumila Lehára z roku 1960, který se snažil popsat dějiny Baťova koncernu z pohledu komunistů. Četl jsem i knihy a články, které záměrně i po revoluci stále snižovaly úlohu Jana Antonína Baťi na předválečném úspěchu firmy Baťa. Vydání některých knih, které napsal přímo Jan

Vnučka J. A. Bati Dolores Baťová s Liborem Musilem na návštěvě ve firmě LIKO-S

Antonín Baťa, naše rodinná firma ráda podpořila.

Pátral jsem po lidech, zaměstnancích, kteří Baťu znali, a snažil jsem se dostat k rodině Jana Antonína v Brazílii. Chtěl jsem si vše co nejvíce ověřit z autentických vzpomínek a vyprávění. To se také podařilo.

Sponzorovali jsme výstavu Baťova města, kterou do naší země zapůjčila německá strana.

JSME DOBRÍ! MÁME TO PROSTĚ V SOBĚ

Ze všech těchto útržků jsem si skládal a nadále budu skládat obraz, který vytvořil Tomáš Baťa – zakladatel a Jan Antonín Baťa – úspěšný pokračovatel v díle svého nevlastního bratra, který převzal a za pár let dovedl firmu Baťa k nejvíce obdivovaným firmám tehdejšího světa. Je to obraz lidí naší země, šikovných, plných elánu, flexibilních, nesmírně pracovitých, schopných dobývat svět a vymýšlet unikátní řešení. Obraz lidí, kterým není jedno, co se děje okolo nich, obraz podnikatelů a manažerů, kteří skromně berou svoji úlohu jako službu pracovnímu kolektivu, lokalitě a své zemi, obraz českých manažerů schopných hovořit mnoha jazyky a účinně řídit nejenom dílny, ale celá města v cizích zemích, obraz kapitánů průmyslu, kteří vydělávají peníze proto, aby povznesli lidi okolo sebe a svoji vlast.

To vše zde již bylo a je to obsaženo v životě a díle Jana Antonína Baťi. Doufám, že po dokonalém očistění svého jména a propagaci svých myšlenek a díla bude moci být vzorem pro české podnikatele a třeba i studenty. A také tím, co stále v tvrdé světové konkurenci nutně potřebujeme – povzbuzením a vědomím, že to zkrátka v sobě máme, obchodně se dokážeme s kýmkoliv měřit a účinně dobývat svět našimi výrobky a službami.

TEXT: LIBOR MUSIL

FOTO: ARCHIV DOLORES BAŤOVÉ A FIRMY LIKO-S

ING. LIBOR MUSIL JE PŘEDSEDA PŘEDSTAVENSTVA SPOLEČNOSTI LIKO-S A ČLEN PŘEDSTAVENSTVA AMSP ČR

Myšlenkami Jana Antonína Baťi se budeme inspirovat pravidelně i na stránkách TRADE NEWS.